

Eksperta viedoklis

Likumdošanā ātrums neaizstāj kvalitāti

2013. gada 9. jūlijā Saeimā tika pieņemts jaunais Būvniecības likums, kam jāstājas spēkā 2014. gada 1. februārī. Kaut arī līdz jaunā likuma spēkā stāšanās brīdim atlicis mazāk nekā mēnesis, vēl joprojām nav izstrādāti un pieņemti vairāki šo likumu pavadošie dokumenti. Vēl decembrī publiski izskanēja, ka vēl jāpieņem 29 tiesību akti. Savukārt premjerministrs Valdis Dombrovskis optimistiski pieļāva, ka decembrī jau tiks pieņemti visi nepieciešamie Būvniecības likumu pavadošie Ministru kabineta noteikumi.

Šobrīd redzam, ka amatpersonu optimisms nav attaisnojies – 2013. gada 19. decembrī neviens no Ministru kabineta noteikumiem, kas nepieciešami jaunā Būvniecības likuma darbībai, nav nedz pieņemts, nedz izsludināts. Profesionālās organizācijas – Latvijas Būvzinieņu savienība un Latvijas Arhitektu savienība – jau 2013. gada decembra sākumā ir paidušas neizpratni un bažas par to, ka jauno Būvniecības likumu pavadošie tiesību akti tiks pieņemti sasteigti un bez nozares speciālistu viedokļa uzklaušīšanas. Pausts arī viedoklis, ka šādi tiesību akti varētu nebūt pietiekami kvalitatīvi.

Olavs Cers, zvērināts
advokāts, advokātu biroja
O. Cers un J. Jurkāns partneris

Jebkura likuma savlaicīga un kvalitatīva izstrāde noteikti būs lielāks ieguldījums jebkuras nozares attīstībā nekā šādas darbības imitējoša kampaņveidīga un nereti haotiska rošīšanās.

Turklāt šis nav vienīgais gadījums, kad valdība vai Saeima foršē atsevišķu tiesību aktu vai to kopuma pieņemšanu. Vērojot šo situāciju, nepamet sajūta, ka bieži vien dažādu tiesību aktu vai to kopuma pieņemšanai piemīt kampaņas vai pēkšņa lobiju pasūtījuma raksturs. Šāda rīcība var izraisīt bistamas un pat neprognozējamās sekas. Pirmkārt, tiesību akts vai pat šādu aktu kopums, kas ļoti specifiskā nozarē tiek gatavots steigā un bez šīs nozares speciālistu ieteikumu vērtēšanas, nevar būt kvalitatīvs – būvniecības process, kas izplānots lielā

steigā kabinetā pie galda, vis ticamākais, atšķirsies no tā, kas faktiski notiek būvlaukumā. Otrkārt, šādi tiek apdraudēta tiesību akta piemērošana. Proti, 2014. gada 1. februārī tiks uzsākta nevis jaunā likuma piemērošana, bet gan to pavadošo noteikumu lasīšana. Noteikti radīsies virkne jautājumu un neskaidrību, un pastāv iespēja, ka vienas pašvaldības būvvaldē steigā pieņemtos Ministru kabineta noteikumus sapratis citādi nekā citas pašvaldības būvvaldē. Līdz ar to vienota prakse jaunā regulējuma piemērošanā izveidosies kaut kad nākotnē, iespējams, pēc pusgada vai gada. Treškārt, neapskaužamā situācijā ir nostādīti gan būvniecības pasūtītāji, gan būvnieki, gan citi šīs nozares pārstāvji – kā šobrīd var plānot būvniecību pēc 2014. gada 1. februāra, ja nav zināms, kādas prasības tiks izvirzītas Vispārīgajos būvnoteikumos vai būvnormatīvos?